který osvětlil methodu mzdové statistiky, dosud prováděné ministerstvem sociální péče. V podstatě uvedl: Pan přednášející vyložil, jak vznikla z naléhavé potřeby mzdová statistika ministerstva sociální péče pro účely praktické a jaké methody se při ní užívá. Dr. Janko chtěl by jen dodati, co při volbě methody tehdy v našich začátcích hlavně rozhodovalo. Statistika mzdová musila býti provedena samozřejmě odborně, ale co nejmenším počtem sil, co nejrychleji a v krátkých intervalech (čtvrtletních). Musila býti tudíž volena v prvé řadě zpravodajská místa taková, o nichž bylo známo, že si většinou pro sebe již potřebné záznamy vedou a mohou tedy sdělovati hned čísla representativní; byly to odborové organisace zaměstnanecké a zaměstnavatelské. Obsah šetření musil býti přizpůsoben jejich možnostem. A tu je třeba podotknouti, že šetření provedené touto methodou je vskutku velmi ekonomické (také v Rakousku používají v poslední době methody zcela obdobné). Co se obsahu týče, byly vždy tyto údaje považovány za representativní. Při posuzování methody statistiky mzdové s theoretického hlediska musíme totiž míti také na zřeteli, jaký efekt mají případné variace, jež mohou vzniknouti applikováním jednotlivých method pro praksi. Propočítáme-li si index mezinárodní při mzdách, na př. o 10% vyšších, než které byly vzaty za základ pro Prahu, zvýší se (při nezměněné základně v Londýně) index Prahy o 6 bodů, tedy na 57, čímž zaujme místo dvanácté. Při mzdách o 20% vyšších pak s 62 body místo desáté. Lze říci, že šetření M. Ú. P. je první cenný pokus mezinárodně srovnávací statistiky mzdové a je jen odleskem stavu, v němž je dosud statistika mzdová v jednotlivých státech. — V jednání o reální mzdě bude Sociální ústav Č. S. R. pokračovati dalšími referáty o zatížení průmyslu sociálními břemeny, o daňovém zatížení průmyslu a o vlivu hospodářské a celní politiky na mzdy.

Z Masarykovy sociologické společnosti.

Na počátku nového roku pokračováno v činnosti přednáškové a zatím absolvovány dvě přednášky. »O studiu sociologie na universitách švýcarských« na společné schůzi Masarykovy sociologické společnosti a I. sekce Soc. ústavu promluvil dr. E. Chalupný. V přednášce své ukázal, jak federativní a samosprávný ráz veřejné správy ve Švýcarsku se projevuje i ve školství. Švýcarsko má, ač je státem nevelkým, 7 universit, které jsou ústavy kantonálními. Všechny švýcarské university dohromady nemají při tom více posluchačů, než u nás jediná universita pražská. Proto je na švýcarských universitách možný intensivnější styk a spolupráce mezi učiteli a posluchači. Skutečnost pak, že ve Švýcarsku jsou university vydržovány kantony, přispívá právě k jejich větší početnosti: působí tu i místní vlastenectví a uplatňuje se tu i soukromé mecenášství. U nás proti tomu i správa vysokého školství je centralisována a university vesměs jsou pouze ústavy státními. Existence jejich závisí tedy jedině na stavu státních financí, které ovšem při velkých nárocích, jaké nová doba na stát klade, nikde nejsou utěšené. Ze švýcarských universit jsou 4 francouzské a 3 německé. Je tu zajímavo, že studium sociologie dochází mnohem větší pozornosti na francouzských universitách, stejně jako sociologie vůbec i ve Francii dochází větší pozornosti než na vysokých školách v Německu. Zde projevuje se tedy národní ráz i ve Švýcarsku, vyrovnávajícím jinak národní protivy mezi svým obyvatelstvem krajní snášeli-

vostí. Na švýcarských universitách francouzských existuje buď, jako je v Ženevě, samostatná fakulta věd hospodářských a sociálních, úplně rovnocenná ostatním fakultám, nebo, jako je v Lausanne, samostatná pobočka právnické fakulty nazvaná školou sociálních věd, která udílí stupně akademické (licenciát, doktorát) nebo konečně aspoň, jako je v Neuchatelu, vedle právnické fakulty sekce věd obchodních, hospodářských a sociálních. Na všech těchto sekcích resp. fakultách je sociologie jedním z hlavních předmětů. V celku dochází ve Švýcarsku sociologie na universitách mnohem větší pozornosti nežli u nás, kde zejména na právnických fakultách se nedomohla dosud vůbec zastoupení. V rozhovoru, který se po přednášce rozvinul, ukázal prof. Král, že sociologie u nás mimo fakulty právnické jest již poměrně dosti pěstována jednak na fakultách filosofických, dále i na pražské technice, ba i na fakultách bohosloveckých. Pokud jde o studium právnické, jak ukázala nedávná kniha Sommrova, názory o sociologii ovšem u nás se nemění. Uvádí-li se proti zavedení sociologie pro právníky přetíženost posluchačů, mohla by se snad předepsat povinná přednáška ze sociologie pro ně mezi předepsanými již přednáškami filosofickými. Zodpovězením některých dotazů z posluchačstva byla zajímavá schůze, která vykazovala velmi hojnou návštěvu, skončena.

Z přednášek, k nimž vyzvala Společnost studenty zabývající se sociologií, připuštěna byla zatím práce PhC. Karla Gally o genesi národa v pojetí Giddingsově, jež byla proslovena 1. února t. r. Mimo ni zadány byly ještě další tři práce, z nichž jedna byla zamítnuta, o druhých dosud referent nepodal návrhu.

Do komisí Masarykova lidovýchovného ústavu, jemuž se Společnost přihlásila k práci, byli delegováni do přednáškového výboru doc. dr. E. Chalupný, do literárního výboru dr. V. K. Škrach a do studijního výboru dr. Frt. Fajfr.

Pro r. 1926 byla zatím povolena Masarykově sociol. společnosti podpora ministerstva školství a nár. osvěty v částce 2000 Kč.

Knihopisné noticky.

Léon Walras, Éléments d'économie politique pure ou théorie de la richesse sociale. Edition définitive revue et augmentée par l'auteur. Paris 1926. Pichon et Durand-Auzias. Str. 487. — (F 5107.)

Leopold von Wiese, Allgemeine Soziologie als Lehre von den Beziehungen der Menschen. Teil I. Beziehungslehre. Mnichov 1924. Duncker & Humblot. Str. 309. — (F 4575.)

Dr. Carl Brinkmann, Die Gesellschaftslehre. (Enzyklopädie der Rechts- und Staatswissenschaft XLVIII.) Berlin 1925. Jul. Springer. Str. 37. — (F 2615 — XLVIII.)

Dr. B. Vašek, Rodina dvacátého století. Studie sociologická. Olomouc 1924. Matice Cyrilomethodějská. Str. 260. — (E 999.)

Verhandlungen des Vierten Dt. Soziologentages am 29. u. 30. September 1924 in Heidelberg. (Schriften der deutschen Gesellschaft für Soziologie. I., 4.) Tübingen 1925. J. C. B. Mohr. Str. 241. — Mimo pozdravné proslovy podány tu referáty dra Ad. Günthera a dra L. Heydeho o poměru sociologie a sociální politiky a diskuse, do níž zasáhli Bortkiewicz, dr. K. Přibram, dr. Stoltenberg, dr. E. Schuster, R. Goldscheid, dr. M. Adler a dr. Walther; dále referáty dra M. Schelera a dra M. Adlera: